

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

24.06.2019 г.

КАРАР

№ 20

**2019 – 2029 елларда
Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Татар Димскәе авыл жирлегендә
транспорт инфраструктурасын
комплекслы үстерү программасын
раслау турында**

2016 елның 27 июлендә Россия Федерациясе транспорт министры М.Ю. Соколовның транспорт һәм юл хужалығы өлкәсендә номатив-хокукий актларны гамәлгә ашыру буенча Россия Федерациясе субъектлары житәкчеләре белән уздырган селектор киңәшмәсенең муниципаль берәмлекләр өчен транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын эшләү һәм раслау өлешенә кагылышлы 58нче беркетмәнең 2нче өлешенең 2нче пунктына, Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалығы министрлыгының 2016 елның 19 декабрендәге №03-16/5899нчы хатына туры китереп, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлегендә, куркынычсызлык дәрәжәсен күтәрү белән беррәттән, транспорт инфраструктурасы үсешен тәэмин итү максатында,

КАРАР БИРӘМ:

1. 2019 – 2029 елларда Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын расларга.
2. Элеге каарның үтәлешенә контролльлек итүне үз өстемдә калдырам.

Р.К.Галләмов

Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль районы
Татар Димскәе авыл жирлеге
башкарма комитеты каары
белән расланган
2019 елның “24” июне №20

2019 – 2029 ЕЛЛАРДА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БӨГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАТАР ДИМСКӘЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ
ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ
ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ

Татар Димскәе
2019 ел

1. ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

1.	Программа атамасы	2019-2029 елларда Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлегендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программы
2.	Программаның заказчысы, эшләүчесе hэм үтәүчесе	Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлеге Башкарма комитеты
3.	Программаны эшләү өчен нигез	<ul style="list-style-type: none"> - 2014 елның 29 декабрендә кабул ителгән “Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше турындагы кодексына hэм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында”ты № 456-ФЗ Федераль законы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 25.12.2015 елның 25 декабренда кабул иткән “Жирлекләр, шәһәр округларында транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында”ты №1440 карары; - Татарстан Республикасы Президенты Р.Н. Миннехановның 6 июненде биргән «Муниципаль берәмлекләрдә транспорт инфраструктурасы системасын комплекслы үстерү программын эшләү турында”ты №326661 - МР бириме.
4.	Программаның максаты hэм бурычлары	<p>Максат: «Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлегендә, куркынычсызлык дәрәҗәсен күтәру белән беррәттән, транспорт инфраструктурасы үсешен тәэмин итү».</p> <p>Бурычлар:</p> <p>Транспорт инфраструктурасы объектлары төзелешен, реконструкцияләүне тәэмин итү;</p>

		Муниципаль беремлек территориясендэ юл хэрэктэе куркынычсызлыгын күтэрү
5.	Транспорт инфраструктурасы үсешенец максатчан күрсэткечлэре (индикаторлары)	Жирле энэмийткэ ия булган гомуми кулланыштагы автомобиль юлларыныц озынлыгы; Транспорт инфраструктурасы объектлары төзү, реконструкциялэү проектларыныц саны; Төзелгэн, реконструкциялэнгэн автомобиль юлларыныц озынлыгы; Юл хэрэктэн оештырганда кертелгэн техник чараларныц саны.
6.	Гамэлгэ ашыру сроклары	2019-2029 еллар
7.	Программа чаралары	5нче “Транспорт комплексы үсешенец приоритетлары” бүлэгендэ китерелгэн
8.	Финанслау чыганаклары	ТР бюджеты, муниципаль беремлек бюджеты, бюджеттан тыш чыганаклар
9.	Программаны гамэлгэ ашырудан көтелэ торган соңгы нэтижэлэр	- Муниципаль беремлек территориясендэ транспорт инфраструктурасын үстерү өчен шартлар булдыру; - Муниципаль беремлек территориясендэ юл хэрэктэндэ катнашучыларныц сакланганлык дэрэжэсен күтэрү.

2. Гомуми мэгълүматлар

Бөгөлмэ районыныц Татар Димскэе авыл жирлеге районыныц көньяк-көнбатыш өлешендэ урнашкан, административ үзэгэ – Татар Димскэе авылы. Татар Димскэе авыл жирлеге Бөгөлмэ районыныц Петровка, Наратлы, Спас авыл жирлеклэрэ, Оренбург өлкэсенец Северный района белэн чиктэш.

Авыл жирлеге составына түбэндэгэ торак пунктлар керэ: Татар Димскэе, Райлан, Суык-Чишмэ, Сула авыллары. Жирлек административ үзэгэннэн Бөгөлмэ муниципаль районыныц административ үзэгэнэ кадэр ераклык - 25 км тирэсе. Татар Димскэе авыл жирлеге халкы сан ягыннан 01.01.2019 елга 710 кешене тэшкил итэ. Жирлек территориясе – 79,8 кв.км.

3. Транспорт инфраструктурасы сыйфатламасы

Жирлек территориясендә тышкы транспорт бер төр – автомобиль төре белән бирелгән. Жирлекнең торак пунктларында тышкы транспортның куләме зур түгел. Тышкы транспорт, жирлекнең район һәм республика үзәкләре һәм күрше-тирә муниципаль берәмлекләр белән багланышы жәһәтеннән, зур әһәмияткә ия.

Авыл жирлеге аша, аерым алганда, Татар Димскәе һәм Суык-Чишмә авыллары аша, Райлан һәм Сула авыллары яныннан төбәк әһәмиятендәге автомобиль юлы уза: Бөгелмә - Татар Димскәе – Петровка - Зеленая Роща - Бөгелмә.

Татар Димскәе авыл жирлеге территорииасендә юл чөлтәрен үстерү жәһәтеннән төп чараптар Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлегенең 2020 елга кадәр социаль-икътисадый үсеш планында каралган.

Тышкы транспортны үстерү өлешендә Программа чараптары булып торалар:

1. Татар Димскәе авыл жирлеген территориаль планлаштырганда жирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын норма хәленә китерүне исәпкә алу (барлық чорга).

2. Муниципаль берәмлек чикләрендә федераль һәм региональ әһәмияткә ия булган автомобиль юллары үстерү өчен жир кишәрлекләре бүләп биругә теләктәшлек итү (барлық чорга).

3. Федераль һәм региональ әһәмияткә ия булган автомобиль юлларының тармакларын һәм саклаулы зоналарын файдалану режимын саклауны тәэммин итү (барлық чорга).

Жәмәгать транспорты.

Транспорт – жирлек инфраструктурасының йөк ташу һәм пассажирлар йөрту буенча икътисадның барлық тармакларының һәм халыкның ихтыяжларын канәгатьләндерә, житештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен йөртә, халыкка һәркем куллана алырлық транспорт хезмәте күрсәтә торган мөһим состав өлеше.

Транспортның тотрыклы һәм нәтижәле эшләве халыкның йөк ташуга булган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү һәм жирлектәге барлық предприятиеләрнең уңышлы эшләве өчен кирәkle шарт булып тора. Жирлектә пассажир транспортның бердәнбер һәм төп төре булып такси һәм шәхси машиналар тора. Татар Димскәе авыл жирлеге территорииасендә автотранспорт предприятиеләре юк. Авыл жирлеге торак пунктлары арасында хәзерге вакытта автобус транспорты юк. Татар Димскәе һәм Бөгелмә шәһәре арасында дайми автобус элемтәсе эшли. Жирлектә хәрәкәтләрнең күбесе шәхси автотранспортка һәм жәяүлеләр юлына туры килә.

4. Урам – юл чөлтәре

Урам-юл чөлтәре торак пунктлардагы транспорт, инженерлык һәм социаль инфраструктурасын тәшкил итә торган төп элемент булып тора.

Жирлекнең комплекслы үсешендә юл чөлтәренең һәм инфраструктур объектларның үсеше аеруча социаль әһәмияткә ия булып тора. Татар Димскәе авыл жирлегенең урам-юл чөлтәре озынлыгы – 7,05 км. Жирлектә автомобиль юлларының күпчелек өлешенә вак таш түшәлгән.

Бөгелмә муниципаль районы Татар Димскәе авыл жирлеге урам-юл чөлтәре сыйфатламасы 1нче Таблицада бирелә.

Таблица 1

№ п/п	Автомобиль юлы исеме	Озынлыгы, км			
		Барлығы	Шул исәптән		
			ц/б	а/б	вак ташлы
1	ул. Ворошилова	0,39		0,20	0,19
2	ул. Г.Тукая	0,5			0,5
3	ул. Гагарина	0,68			0,41
4	ул. Гафиятуллина	0,44			0,44
5	ул. Калинина	0,6			0,6
6	ул. Комсомольская	1,27			1,27
7	ул. М.Джалиля	0,67			0,67
8	ул. Сайдашева	0,44			0,44
9	ул. Советская	0,21			0,21
10	ул. Х.Такташа	0,25			0,25
11	ул. Пушкина (д. Райлан)	0,7			0,7
12	ул. Вахитова (д. Сүйк-Чишмә)	0,4			0,4
13	ул. Г.Тукая (д. Сула)	0,5			0,5
Барлығы		7,05	0	0,20	5,64
					1,21

5. Транспорт комплексы үсеше приоритетлары

2029 елга кадәр муниципаль берәмлекнен транспорт комплексы үсешендә тәп приоритетлар булырга тиеш:

- булган урам-юл чөлтәре капламнарын ремонтлау һәм реконструкцияләү.

Татар Димскәе авыл жирлеге территориясендә транспортны үстерү төрле дәрәҗә хакимиятләрнен: федераль, региональ, муниципаль властыларның уртак тырышлыгына йөз тотып, комплекслы якын килүгә нигезләп алыш барылышы тиеш. Авыл жирлегендә транспорт системасын үстерүне планлаштырганда, район һәм төбәк транспорт системасының перспективадагы үсеше исәпкә алышырга тиеш. Авыл жирлегендәге транспорт системасы регионның транспорт системасы элементы булып тора, шуңа күрә дә территориядә транспорт

инфраструктурасын оптимальләштерүгә бәйле барлык бурычларны да чишу бары тик жирлекнең жирле үзидарә органнары вәкаләтләре кысаларында гына хәл ителә алмый. Программа тарафыннан транспорт инфраструктурасын үстерүгә кагылышлы тәкъдимнәр барлык дәрәҗәдәге бюджетлар катнашында гамәлгә ашырылуны күздә тота. Жирлекнең жирле үзидарә органнарының бурычы булып дәүләт власте органнары белән жирле үзидарә арасында үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү чараларын оештыру, транспорт инфраструктурасын үстерү буенча инициативалы тәкъдимнәр өзөрләү тора. Транспорт инфраструктурасы үсешенең федераль дәрәҗәдәге төп юнәлешләре РФ Хөкүмәтенең 2008 елның 22 ноябрендә биргән №1734-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясе транспорт стратегиясе тарафыннан билгеләнгән.

Транспорт стратегиясенә ярашлы рәвештә, транспорт системасы үстерүнең стратегик максаты – икътисадның һәм жәмғияттың социаль юнәлешле инновацион үсеш ихтияжларын һәм көндәшлеккә сәләтле булган яхшы сыйфатлы транспорт хезмәтләренә булган ихтияжларны канәгатыләндерү.

Көндәшлеккә сәләтле булган нәтижәле транспорт системасын булдыру өчен төп 3 өлеш кирәк:

Көндәшлеккә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәте күрсәтү;

Көндәшлеккә сәләтле югары сыйфатлы транспорт хезмәте күрсәтүне тәэмин итәрлек дәрәҗәдә югары житештерүчән куркынычсыз транспорт инфраструктурасы һәм транспорт чаралары;

Транспорт хезмәтләренә тәкъдимнәрне сораудан күбрәк булырлык дәрәҗәдә арттыру өчен шартлар булдыру (шулай түгел икән, көндәшлек мөхите булмаячак).

6. Урам-юл чөлтәрен оптимальләштерү

Жирлектә транспорт комплексын үстерүнең югарыда билгеләнгән приоритетларына туры китереп, Программа тарафыннан урам-юл чөлтәрен оптимальләштерүнең түбәндәгә чаралары каралган.

Программа тарафыннан магистраль урам-юллар чөлтәрен нормативларга туры китереп формалаштыру буенча тәкъдимнәр бирелә. Авыл торак пункты һәм авыл жирлеге чикләрендә урам чөлтәре параметрларының төп исәпләү саннары “Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү” СП 42.13330.2011 кагыйдәләрен туры китереп кабул ителә.

Яңа торак төзелеше районнарында урамнары һәм юлларны проектлаганда, урамнарын проекtlардагы кызыл сыйык кинлекләрен сакларга кирәк, бу алга таба жир участокларын алу, урамнары киңайту максатыннан капиталь төзелеш объектларын сүтү кебек кыйммәтле чараларны булдырмый калырга ярдәм итәчәк. Проектлана торган урамнар, норматив тайпилыш таләпләре үтәлсен өчен, шул рәвешле, рельефка урнашырга тиеш. Катлаулы

геоморфологик факторлар булганда, төп урамнары проектлауга һәм төзүгә аеруча иғтибар бири таләп ителә.

7. Транспортның тұктап тору һәм озак вакытка қуеп саклау урыннарын оештыру

Жирлек территориясендә автотранспортны саклау, нигездә, предприятие участокларында һәм жирлектә яшәүчеләрнең йортлары тирәсендә, зур булмаган гараж кооперативларында башкарыла. Киләкәтә автомобильләрне жәмәгать куллануы биналары тирәсендә, халыкта автомобильләр саны артуны күздә тотып, оештыруны карага кирәк. Халыкның жиңел автомобильләрен дайми һәм вакытлыча хужалық яны участокларында қуеп саклау тору күздә тотыла.

Әлеге бүлек буенча үтәү зарур булған чарапар:

1. Кирәkle сандагы транспорт кую урыннарын, жәмәгать биналарының сыйдырышлылығын исәпкә алып, аларны төзу өчен билгеләнгән участокларда урнаштыруның, төзекләндерүнен административ чарапарын тәэмин итү (барлық чорга);
2. Хезмәт күрсәтү объектлары янында автостоянкалар төзү (бөтен вакыт);
3. Күпләп жыела торған урыннарда жәмәгать машиналарын кую урыннарын оештыру (беренче чиратта – исәпләү срокы).

8. Жәяулеләр урамнарын һәм велосипед юллары системасын булдыру: мөмкинлекләре чикле затлар өчен каршылыксыз мохитне тәэмин итү

Экологик чиста мохитне саклау, корреспонденция өчен кыска араларда, торак пунктлары территориясендә Программа тарафыннан жәяулеләр урамнары системасы да карала. Жирлек программының өткөмдөнүштегі төркемнәре өчен каршылыксыз мохит тудыруны күздә тота. Бу максат белән жәмәгать биналарын проектлаганда, тиешле нормалы авышлыктагы пандуслар төзүгә аерым таләпләр куелырга, тротуарлар капламын камилләштерү һәм каршылыксыз мохит булдыру өчен билгеләнгән барлық таләпләр үтәләргә тиеш.

Бу бүлектә каралған чарапар:

1. Жәяулеләр хәрәкәтенә өстенлек бирелә торған урамнары системасын формалаштыру (исәпләү срокы – перспективада);
2. Төзүчеләр тарафыннан каршылыксыз мохит булдыру таләпләрен административ чарапар ярдәмендә үтәүне тәэмин итү (барлық чорга).

ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ

Таблица 2

Чараның атамасы	Объектның урнашкан урыны	Гамәлгә ашыру сроклары
-----------------	--------------------------	------------------------

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының техник документларындағы мәгълүматларны актуальләштерү, тармак полосоларын билгеләу	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Жирлектәге барлық автомобиль юлларындағы һәм урамнардагы инженерлық корылмаларының техник торышына бәзі биреп, инвентарьлаштыру уздыру	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Жирле әһәмияттәге расланган автоюллар исемлегенә, юл капламының үзгәреүен исәпкә алып, үзгәрешләр керту	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Территорияләрне планлаштыру документлары белән берлектә башкарыла торган юл хәрәкәте куркынычсызлығы буенча чаралар комплексын эшләу, гамәлгә ашыру	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Торак пунктлардагы урамнарда каты капламнарны реконструкцияләу, ремонтлау, төзекләндерү	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Торак һәм сәнәгать төзелеше өчен яңа территорияләрне үзләштергән вакытта юл һәм тротуарларны комплекслы төзу	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар
Жәмәгать транспорты өчен тұқтау мәйданчыкларын һәм павильоннарын үрнаштыру, жиһазлау	Татар Димскәе, Райлан, Суық-Чишмә, Сула авыллары	2019-2029 еллар